

WYMAGANIA EDUKACYJNE I SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY IV

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

- nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem
- formułuje pytania i udziela odpowiedzi odpowiednie do sytuacji komunikacyjnej
- stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem
- mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu
- wypowiada komunikaty zawierające proste informacje
- wygłasza teksty utworów z pamięci
- rozumie uwagi nauczyciela, stosuje się do nich

Czytanie:

- rozumie ogólny sens czytanych utworów
- stara się płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym czytać głośno teksty
- zna podstawowe elementy budowy świata przedstawionego w utworze
- odróżnia wypowiedzi narratora i bohatera utworu
- wie, czym jest wers, zwrotka

Słuchanie:

- rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów
- reaguje na wypowiedzi innych w sposób werbalny i niewerbalny (mimiką, gestem, postawą)
- podaje potrzebne informacje z wysłuchanego komunikatu

Pisanie:

- buduje proste wypowiedzi na podany temat
- z pomocą nauczyciela zapisuje dialog, układa plan ramowy wypowiedzi, zapisuje kilkuzdaniowe opowiadanie odtwórcze
- instruowany przez nauczyciela lub innych uczniów uzupełnia prosty schemat, tabelę
- zna podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne
- stara się o estetykę zapisu wypowiedzi

Nauka o języku:

1 Stosuje wiedzę językową w zakresie:

- słownictwa (dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne do podanych)
- składni (z pomocą nauczyciela buduje poprawne zdania pojedyncze, wyróżnia części główne zdania, odróżnia wypowiedzenia pojedyncze od złożonych, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu)
- fleksji (wskazuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu, z pomocą nauczyciela określa formę odmiennej części mowy)
- fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby), zauważa różnicę między pisownią a wymową)

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

- świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej (oficjalnej i prywatnej)
- dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji
- dobiera intonację zdaniową, formułuje pytania i odpowiedzi w związku z konkretną lub wyobrażoną sytuacją życiową
- wypowiada się w sposób logiczny i uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne
- składa życzenia, gratulacje
- recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens
- stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych
- stosuje się do uwag nauczyciela i podejmuje próby doskonalenia wypowiedzi
- wypowiada się na temat składników dzieła filmowego i teatralnego (gra aktorów, muzyka, scenografia)

Czytanie:

- podejmuje rozmowę na temat sensu opowiadania, powieści, wiersza, artykułu
- wybiera potrzebne informacje z instrukcji, przypisu, tabeli, notatki, schematu
- poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów
- dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe
- wskazuje epitety, porównania i przenośnie
- posługuje się pojęciem wersu i zwrotki, wskazuje zawarte w nich treści
- odróżnia nadawcę od autora i odbiorcy tekstu, wskazuje narratora i osobę mówiącą w wierszu
- nazywa w tekście prozatorskim elementy świata przedstawionego

Słuchanie:

- tworzy notatkę na podstawie wysłuchanego komunikatu: uzupełnia tabelę, schematy, z pomocą nauczyciela formułuje kilkuzdaniową wypowiedź
- słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada
- powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszonej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszonej historii
- rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów

Pisanie:

- konstruuje wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym
- używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych
- samodzielnie zapisuje dialog
- buduje ramowy plan wypowiedzi w formie równoważników zdań, zdań pytających i oznajmujących
- z pomocą nauczyciela redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, opis, list prywatny, zaproszenie, ogłoszenie
- redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu
- stosuje podstawowe zasady ortografii i interpunkcji
- stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu
- dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne

Nauka o języku:

1 Stosuje wiedzę językową w zakresie:

- słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście)
- składni (dostrzega funkcję głównych części zdania, konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone, odróżnia zdanie od równoważnika zdania, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych)
- fleksji (wskazuje rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, liczebniki, przysłówki, przyimki; określa formy gramatyczne odmiennej części mowy; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenia złożone, stara się używać w wypowiedziach poprawnych form)
- fonetyki (wykorzystuje umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do następnej linijki)

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

- przedstawia własne zdanie w rozmowie
- uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy sytuacjami dnia codziennego
- formułuje logiczne pytania i odpowiedzi
- wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń
- opisuje i zachęca w wypowiedziach związanych z różnymi tekstami kultury
- wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu; stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzeń
- posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimika, gest)
- wypowiada się na temat składników dzieła filmowego i teatralnego (gra aktorów, muzyka, scenografia), rozpoznaje adaptację filmową, wskazuje zależności między pierwowzorem literackim a dziełem filmowym lub teatralnym

Czytanie:

- odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym, wskazuje treści przenośne, próbuje je wyjaśnić
- głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji
- odróżnia teksty poetyckie od prozatorskich, wskazuje charakterystyczne cechy rodzajowe
- wskazuje środki stylistyczne (przenośnia, porównanie, epitet) i określa ich funkcje
- wyróżnia elementy świata przedstawionego w opowiadaniu i baśni
- posługuje się pojęciami: narrator, bohater, rym, wers, zwrotka, nadawca, odbiorca
- odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce

Słuchanie

- koncentruje uwagę podczas słuchania wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów, przekazuje najważniejsze treści
- odróżnia informacje ważne od mniej ważnych
- na podstawie słuchanego tekstu rysuje plan, ilustracje do tekstu, formułuje pytania
- właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu

Pisanie

- stosuje wypowiedzenia pojedyncze i złożone w tworzonej wypowiedzi
- zapisuje dialog w opowiadaniu

- komponuje i przekształca plan wypowiedzi
- pisze opowiadanie odtwórcze i twórcze, opis, list prywatny, prostą notatkę, zaproszenie, ogłoszenie
- dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi, poprawia je
- stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi

Nauka o języku:

I Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:

- słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi, unikając powtórzeń i błędów stylistycznych)
- składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone, celowo używa różnych typów wypowiedzi: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej, stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji, zwykle poprawnie wskazuje podmiot i orzeczenie, rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego i równoważnika zdania, wydziela zdania ze względu na cel wypowiedzi)
- fleksji (wskazuje rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, liczebniki, przysłówki, przyimki; określa formę gramatyczną odmiennych części mowy, łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenia złożone, poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym)
- fonetyki (stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby w poprawnym ich zapisie)

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych
- rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego
- stosuje odpowiednie słownictwo, buduje wypowiedź o charakterze opisu lub instrukcji
- podejmuje próby interpretacji przenośnych treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania, zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu
- wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi
- dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka
- płynnie wypowiada się na temat sztuki filmowej i teatralnej

Czytanie

- odczytuje i wyjaśnia treści przenośne i symboliczne utworu
- głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby podkreślić jego sens
- wyjaśnia poetyckie środki stylistyczne (przenośnia, porównanie, epitet) w utworach z listy lektur przewidzianych programem nauczania, wskazuje ich funkcje
- posługuje się pojęciami: narrator, bohater, rym, wers, zwrotka, nadawca, odbiorca, podmiot liryczny
- wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi

Słuchanie

- przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi, odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów prozatorskich i poetyckich
- wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu
- nazywa intencje nadawcy komunikatu

Pisanie

- komponuje poprawne pod względem składniowym, stylistycznym i językowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji
- redaguje instrukcje użytkowe i reguły zachowań w różnych sytuacjach życiowych
- dokonuje autokorekty napisanego tekstu

Nauka o języku:

1 Sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie:

- słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej)
- składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych; wskazuje podmiot i orzeczenie, rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego i równoważnika zdania, wydziela zdania ze względu na cel wypowiedzi)
- fleksji (w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, zna ich formy gramatyczne)
- fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów)

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania
- podejmuje rozmowę na temat dzieła spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej
- interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

Czytanie

- czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym teksty spoza listy lektur przewidzianej programem nauczania
- odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i dokonuje ich interpretacji

Słuchanie

- odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich (także spoza listy lektur)

Pisanie

- tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych

- wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi

1

Nauka o języku:

- Świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki
- poszerza wiedzę językową o treści wykraczające poza przewidziane programem nauczania dla klasy czwartej.